

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Vtrum obligatio voti ita personalis sit, vt solum vouentem adstringat, ab
ipsoque solo impleri possit. punct. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

PUNCTUM XV.

Utrum obligatio voti ita personalis sit ut solum vouentem adstringat ab ipsoque solo impleri possit?

SUMMARIUM.

1. Obligatio voti solum vouentem adstringit.
2. Proponitur quædam Obiectio de voto à populo facto seruandi festum, &c.
3. Fit satis obiectio.
4. Votum personale à solo vouente impleri potest.
5. Reale communis sententia defendit per alium posse impleri.
6. Explicatur communis sententia, & sub distinctione respondetur.
7. Cum in voto mixto aliqua pars reddatur impossibilis, cessat votum, si per modum cuius promittitur, secus si diuisum.
8. Explicatur textus in cap. Quod super his de voto.

1. **C**ommunis & certa sententia est, votum siue personale, siue reale solum vouentem adstringere posse. Quia solum adstringere potest eum, qui intentionem habuit se obligandi; & cum nullus alius eam intentionem habere possit nisi qui verè vouet, & promittit; efficitur sane nullum alium præter vouentem adstringere posse. Deinde alienum factum nullus promittere potest; quia aliena voluntas nemini efficaciter & absolute subicitur; neque ob eandem rationem alienas diuitias promittere potest, quia suæ dispositioni non sunt subiectæ. Ergo nullus præter vouentem adstringi voto potest. Sic Siluester verbo *votum* 2. quæst. 9. Sorus lib. 7. de iustitia quæ. 1. art. 1. ad 5. Suar. lib. 4. de voto cap. 9. à num. 2. Sanch. lib. 4. de voto cap. 15. num. 14. Paulus Layman l. 4. summa tract. 4. cap. 3. quæst. 5. & alij. Et sumitur ex illo Deuteronomij 23. *Quod semel egressum est de labiis tuis obseruabis & super. 6. 5. Reddam tibi vota mea quæ distinxerunt labia mea;* quasi ea sola obligationem imponant quæ labijs proprijs pronunciantur.

2. Sed obicitur, sæpe populus ob aliquod beneficium acceptum vouet, ieiunium aut possessionem obseruandam, ad cuius voti obseruationem omnes tenentur etiam religiosi exempti & successores. Sed non tenentur ex vi præscriptæ consuetudinis cum ante tempus consuetudini præscribendæ designatum teneantur. Neque etiam tenentur ex vi legis, aut statuti cum populus in materia spiritali legem statuere non possit. Ergo tenentur ex vi voti. Ergo alieno voto alij adstringi possunt. Secundo filij adstringuntur voto parentum nomine ipsorum emisso iuxta *cap. licet de voto*; alias vanè & illicitè pro filijs parentes vouentem peregrinationem, ieiunium & similia, si filij parentum voto non obligentur. Tertiò votum emissum à tuo procuratore, non procuratorem emittentem, sed te cuius nomine emittit, obligat; ergo votum obstringere potest alium à vouente.

3. Sed hæc facilia sunt. Ad primum dico, emisso voto à maiori parte communitatis & acceptato ab Episcopo populam obligari, etiam illos, qui voto non consenserunt non in vi voti, sed in vi legis ab Episcopo media illa acceptatione promulgatæ. Suar. lib. 4. de voto cap. 9. num. 10. & 11. Ad secundum nego filios adstringi parentum votis nisi in ea vota consenserint, vt satis colligitur ex *d. cap. licet*. Vbi Filius Regis Hungariæ cogitur peregrinationem Hierosolymitanam, quam eius pater vouerat, exequi, non alia ratione, nisi quia assumptus crucis signaculo se impleturum sine dilatione qualibet promiserat. Debet ergo filius consentire vt voto parentum teneatur. Neque obinde fit parentum vota inania esse cum promittunt filios peregrinatos vel ieiunatos. Non enim censentur ipsi filiorum facta promittere, sed propria nempe curatos vt filij eam peregrinationem illud ieiunium promissum præstent. Quæ diligentia laudabilis est & materia voti esse potest. Ex quo fit nequaquam filios obligatos esse religionem suscipere tametsi parentes vouerint eos esse religioni dicandos. Quia solum vouent dicatos quantum ex parte sua tibi obligationi satisfaciunt si ferio & efficaciter suadeant. Nam præcepto cogere non possunt cum solum de eis quæ ad bonos mores domus reique familiaris gubernationem pertinent præceptum possint imponere.

Dixi nisi ipsi filij consenserint. Nam tunc non est mixtum quod ipsi obligentur. Quia non obligantur ex voto parentum sed ex proprio. Ille enim consensus & paterni voti approbatio est tacita voti emissio. Et sic explicari debent plures textus relati 2. quæst. 1. Præcipue textus in cap. addidisti, cap. Monachum, cap. Quicumque; cap. Quem progenitores. Vbi filius alligatus manet monaste-

rio tum propria professione tum paterna deuotione ab ipso inquam filio approbata vt rectè dixit Ccelesti, III. in cap. cum sumus 14. de Regularibus & tradit Gloss. III. in cap. cum quæst. 1. Sed est dubium an hunc consensum censetur filius præstare ex eo tantum quod illo præstente eius pater votum emittat & taceat? Negatiuè respondendum est; tum quia taciturnitas non præsumit consensum in iis quæ sunt oneris & obligationis, tum quia parentibus non competit filios voto alligare, quia votum est res ad perfectionem pertinetes ac prouide ex propria voluntate suscipienda. Non igitur consensus præsumitur ex sola taciturnitate seu negatiuo dissentio. Sanch. l. 4. cap. 15. num. 24. Bonacin. tom. 2. disp. 4. quæst. 2. punct. 5. § 2. num. 19. Ad tertium dic votum emissum à tuo procuratore te obligare; quia tu medio illo emittis; neque procurator vouet, sed tuum votum, tuumque consensum declarat vel dic (quod in idem recidit te vouere & obligari) est actio propria vouentis non alterius. Ergo nullus alius à vouente votum personale implere potest. Sic omnes Doctores referendi. Quapropter si vouens impotens sit ad votum implendum, non tenetur curare vt alius loco illius impleat. Quia hanc obligationem per votum non suscipit; neque alterius executio est proprij voti emissi satisfactio. Quod quidem verissimum est, siue culpabiliter siue absque culpa in hanc impotentiam deuenit. At si cum votum emittit, se cogoscit impotentem ad illius executionem assumentem Abbas in cap. licet de voto num. 13. Siluester verbo *votum* 2. quæst. 10. Nauar. sum. cap. 12. num. 55. Sanch. lib. 4. de voto cap. 2. num. 26. Layman lib. 4. sum. tract. 4. cap. 3. quæst. 5. Corol. 4. obligationem esse implere votum per alium. Quia dum contrarium non constat, præsumendum est hanc fuisse eius intentionem, tempore votum per alium implere; ne vanè & irritè censetur voluisse. Sed hoc fundamentum leue est ad talem præsumptionem adfrundam cum nullum ex verbis indicium huius obligationis colligatur. Siquidem non alienum factum fidei proprium promiserit. Credendum ergo potius est, temerè & arroganter promississe, quam contra verba promissionis obligationem voluisse contrahere. Suar. lib. 4. de voto cap. 10. num. 7. fin. Bonacina disp. 4. g. 2. punct. 5. § 3. num. 2.

5. Si verò votum reale sit; communis sententia docet, votum per alium impleri posse, quia cum huius voti executio consistat in exhibitione rei promissæ, vt g. calicis, suppellectilis, alteriusve elemosinæ donandæ, & hæc patum interfit quod fiat ab hoc vel ab illo; ea de causa impleri per alium à vouente potest. Sic Abulens cap. 30. n. 1. quæst. 97. quem refert & sequitur Sanch. lib. 4. cap. 15. n. 6. Bonacin. tom. 2. disp. 4. g. 2. punct. 5. § 3. n. 3. Ex qua doctrina inferit Bonacin. & Sanch. pluribus relatis vouentem, qui non potest votum reale implere per se, obligatum esse procurare per alium implere.

6. Ceterum hæc distinctione indigent; in primis certissimum esse debet, votum reale ex aliena pecunia nec iure, neque facto impleri posse. Quia alienam pecuniam donare nec vouisti, nec potuisti vouere; eo quod tuo arbitrio & dispositioni non subdatur; ergo alienæ pecuniæ donatione tuo voto satisfieri non potuit. Dices si Petrus sciens te vouisse datum calicem Ecclesiæ, calicem donet, vt te ab obligatione voti liberet, tu liber manes à voto dum ratum habes; etiam si te ignorante calix datus fuerit vt ex communi sententia supponunt Suar. & Bonacina supra. Ergo voto reali ex alienis satisfieri potest. Respondeo negando hanc vniuersam consequentiam. Nam cum Petrus tuo nomine calicem Ecclesiæ donat, tacite prius tibi donat calicem, & tibi donatum Ecclesiæ donat, vt proprium; tui inquam donationem & exhibitionem tu consentis, dum supradictam donationem ratam habes. Sic indicat Layman. l. 4. sum. tract. 4. c. 3. g. 5. corol. 3. num. 8. Deinde certum esse debet, si impotens factus sis donare calicem promissum deobligatum esse à pretenda elemosinæ, vt satisfacias. In quo ferè omnes conueniunt. Quia obligari non potes ad ea, quæ tui statum dedecent, & ita grauis sunt. Imò certum esse debet, te deobligatum esse rogare amicos, vt nomine tuo satisfacias. Quia tu (vt suppono) solum voluisti calicem donare, sub qua promissione non comprehenditur petere ab amicis, vt nomine tuo donent; sunt enim hæc longè diuersa. Sic Suar. lib. 4. de voto cap. 10. num. 10. Præterea certum esse debet, votum reale medio procuratore impleri posse, in quo hoc votum à personali longè diuersum est. Nam personale est per procuratorem emitti posse, non tamen impleri; quia eius materia est actio & functio personæ. At reale, cum eius materia sit res à vouente extrinseca; impleri medio alio potest. Et in hoc sensu est verissima communis sententia votum reale & impleri per alium posse & debet. Et notant Layman

Layman 14. summ. tract. 4. c. 3. q. 5. num. 10. vers. hic in ille-
his sine, Denique certum esse debet satisfieri voto reali
posse, tamen si illius non satisfiat, v. g. promissit per
alium aliquas missas, dedisti sacerdoti stipendium, vt ea
facta faceret; ipse vero accepto stipendio omisit, tu sufficien-
ter voto satisfecisti; quia tuum votum nec fuit, nec esse po-
tuit de facris faciendis cum effectu, sed de illis fieri proeuan-
dis medio communiter vsitato, qualis est stipendij contri-
butio. Item vnusq; mittere aliquem vt nomine tuo limina
Apostolorum inuiseret, conuenisti cum Petro vt praestaret
hoc officium; ipse vero acceptis sumptibus necessariis omisit, tu
liber manes ab obligatione: quia quantum est ex parte tua fecisti
opus promissum. Item cum sis Praelatus Religionis vo-
uisti orationes eorum subditorum, facis facis si modo com-
muniter vsitato eas fieri praecipias. Sic Suar. lib. 4. de voto
cap. 10. num. 8.

7. Quae dicta sunt de voto personali & reali dicenda sunt
de voto mixto, quod ex reali & personali coalescit. Solum
est dandum; an si vnum ex illis reddatur volenti impossi-
bile, obligatus sit aliud exequi? Cui dubitationi fecimus satis,
cum de voti materia locuti fuimus: peccandum namque est an
illo voto promissa diuina vel conuinctum promissa sint? Si di-
uina & per modum plurium promissa fuerint, vt contingit, si
vouerit peregrinari ad D. Iacobum & ibi lampadem offerre &
facto vno ex illis impossibili aliud implendum est. At si con-
iunctim & dependenter vnum ab alio promiserit, reddito
vno impossibili alterius obligatio cessat. Saepè autem vnum
vorum ab alio pendet; quia est accessorium illius & non e-
contra; sed tunc inspicendum est, quod sit principale, quod
accessorium, vt inde percipias, quod subsistat reddito alio
impossibili. Accessorium namque dependet à principali sed
non e contra: ac proinde reddito principali impossibile accesso-
rium conuincit. Sed non contra Suar. l. 4. c. 10. à numero
duodecimo, Sanch. l. 4. cap. 15. numero decimo tertio, &
30. & Layman. l. 4. sum. tract. 4. c. 3. quest. 5. numero vn-
decimo, Bonacin. tom. 2. disp. 4. q. 2. punct. 5. §. 3. num. 6.
& sequentibus.

8. Solum obicit Textus in cap. quod super his, de
voto vbi Pontifex de illis, qui votum emiserant eundem in sub-
sidium terrae sanctae & propter infirmitatem, vel paupertatem,
vel aliam iustam causam votum non possunt vilitate
adimplere, sic distinguit inter illos, qui temporales, & eos
qui perpetuam impediunt causam censentur habere. Quod
primis indulgentia si dilatio secundis sit redemptio inun-
genda; ac rerum facultate pensata quas possunt, aut quas
facturi essent expensas, personarum praeterea compensato
labore in subsidium terrae sanctae transmittant, exequentes
per alios, quod per se aequeque adimplere. At expensas, quas
ij vouentes facturi erant, sunt accessoriae voto recuperationis
terrae sanctae. Ergo facta militia impossibili adhuc accessorium
obligat. Respondeo dupliciter, primò; illo tempore votum
subsidij terrae sanctae ea conditione emitti, vt si vouentes per
se militare non possent, alium loco sui substituerent, seu
sumptus necessarios ad hunc effectum conferrent; ac proin-
de mirum non est, quod esse vouentes ire personaliter non
possint, obligentur ad sumptus. Sic Innocent. in c. licet de
voto Abbas in c. d. cap. quod super his num. 8. Nauar. sum.
11. num. 55. Layman l. 4. tract. 4. de voto c. 3. fine. Secundo
respondeo obligari sic impotentes ad expensas, non quia ac-
cessorium obliget reddito principali impossibili; sed quia non
erat certum, esse principale impossibile; ea de causa voti com-
mutationis expensae exiguntur. Sic alius relatis docuit Suar. l. 4.
de voto cap. 11. num. 17.

PUNCTVM XVI.

An obligatio voti transeat ad haeredes.

SVMMARIVM.

1. Voti personalis obligatio cum persona extinguitur.
2. Obligatio exequendi votum reale transeat ad haeredem siue voluntarium, siue necessarium.
3. Quid si testator velit haeredem eximere à praedicta obligatione? adhuc haeres obligatur.
4. Obligatio haeredis non excedit vires hereditatis.
5. Nec debet esse cum prauidicio legitimo.
6. Ad executionem huius obligationis compelli potest haeres cum excommunicatione, cum priuatione hereditatis.
7. Quid quando monasterium haeres constitutum est.
8. Quid si religiosus vellet vota realia professione non extingui? adhuc extincta manent.
9. Per vota biennij Societatis Iesu non extinguntur vota antea facta sed suspenduntur.

Ferd. à Castro. Sum. Mor. Pars 111.

10. Post debita iustitia & ante legata pia debet haeres vota soluere.
11. Cum sunt plura vota neque haereditas sufficit ad omnia, votum de re meliori & quod prius consisterit emissum esse adimplendum.
12. Si non constat, quod votum melius sit neque quod prius fuit factum placet Sanchez diuisionem faciendam esse. Probabilius est haeredem eligere posse.
13. Quando multi sunt haeres, nemo tenetur in solidum.
14. Donatarius non tenetur vota donantis exequi.
15. Quid dicendum de legatario.

1. Regula est à Doctoribus recepta, voti personalis obliga-
tionem cum persona extingui, neque ad haeres transire
posse. Quia haec obligatio actiones vouentis respicit; ac
proinde nequit in alterum deriuari. Potest tamen ad simi-
lem actionem, nempe ad similem peregrinationem, simile iei-
unium, aliaue personale seruicium ad quod erat testator
obligatus, haeres obligari. Primò; si sua sponte id promittat.
Qualiter obligatus fuit filius Regis Hungariae in cap. licet
de voto. Et de hac obligatione nemini esse potest dubium,
cum hac promissio, si Deo fiat, sit nona voti emissio; si fiat
testatori ab illoque acceptetur, erit ex iustitia vel saltem ex
fidelitate. Secundo; obligari potest haeres praepro testato-
ris. Sicut enim ad legata alicuique pia opera obligatur, cur non
obligari poterit ad suscipiendam peregrinationem nomine
defuncti? Sed distinguendum est de haerede necessario, &
voluntario; haeres inquam necessarius grauari non potest à
testatore in his, quae haereditati communè non sunt. Neque
testator dominium non habens in haeredem de eius actioni-
bus disporre potest. Si vero sit haeres voluntarius; tunc sub-
distinguumus est, si sub ea conditione haereditatem conce-
dat, vt votum peregrinationis nomine suo exequatur; absque
dubio tenetur, si acceptat haereditatem, eam peregrinationem
suscepere. Quia cum liberum fuerit testatori, eum haere-
dem instituire, potuit institutionem sub hac vel illa condi-
tione facere Sanch. lib. 4. de voto c. 15. num. 17. Layman l. 4.
sum. tract. 4. cap. 3. numero 13. conclus. 2. Si vero non
sub ea conditione sed absolute haereditatem concessit; pra-
cepit tamen haeredi, vt peregrinationem nomine ipsius
suscepere; solum ex gratitudine obligatus est peregrinatio-
nem exequi non ex iustitia. Suar. lib. 4. de voto cap. 11. nu-
mero tertio.

2. Secunda regula est aequè à Doctoribus recepta, obli-
gationem exequendi votum reale transire ad haeredem siue
necessarium, siue voluntarium iuxta vires hereditatis salua ha-
redis legitima. Sic Siluest. verb. votum 2. quest. 11. Nauar.
sum. cap. 12. num. 56. Lessius l. 2. de iustit. cap. 40. dub. 10.
num. 65. Sanch. l. 4. de voto cap. 15. num. 2. Layman. l. 4. tract.
4. c. 3. num. 12. q. 6. Suar. l. 4. cap. 11. num. 6. & alij Sumiturque
ex cap. ex parte de censibus, & cap. 1. de solutionibus. Vbi
filius cogitur, ad soluenda vota patrum, & in c. si haeres de
testam. Punimur haeres non adimplentes vota defuncti, &
leg. 2. ff. de pollicitationibus dicitur. Qui decimam partem
bonorum vouit, si decesserit ante solutionem, haeredem illius
haereditario nomine decimis obstructum esse. Voti enim obli-
gationem (inquit textus) ad haeredem transire constat. Ratio
est quia defunctus, cum votum reale emisit, obligatus fuit suis
bonis illud exequi Ergo si de facto exequutus non est haeres in
bonis illius succedens cuiusque personam representans eam
obligationem subit. Sicut enim in iuribus & actionibus de-
functi succedit, succedere debet in oneribus & obligationibus
haereditati annexis; tamen nulla res specialiter sit obligata.
Haec autem obligatio haeredis non est ex virtute religionis, &
voti, quia ipse non vouit, sed est iustitia, qua adundo haeredita-
tem obligatus est defuncti eius vota & obligationes exequi.

3. Dices ergo si testator vellet haeredem eximere ab obliga-
tione soluendi sua vota realia, haeres alienando haereditatem
obligatus non esset. Nam hac voluntate posita cessat contra-
ctus cum testatore & obligatio inde orta. Propter hanc ratio-
nem non defunt, qui censentur illo casu haeredem deobligari.
Nam licet ipse testator non possit seipsum ab obligatione voti
eximere, non inde inferatur non posse haeredem; quia haeres
obligatio non ex voto, & promissione; sed ex hereditatis ad-
itione sub hoc onere à testatore concessa, nascitur, potest
ergo testator haereditatem ab hoc onere, eximere, & libe-
rum haeredem relinquere. Sed dicendum est, in voluntate
testatoris id constitutum non esse. Neque enim iustum erat,
posse testatorem haeredem suum à debitis soluendis Deo libe-
rare; cum tamen non possit liberare à debitis homini soluendis;
vt vtrumque enim solutioni haereditas obnoxia est. In vo-
luntate ergo testatoris constitutum est haeredem instituire.
At illa constitutione facta & haereditate adita non est in
eius voluntate obligationem debita realia soluendi impe-
dire. Quia haec obligatio ex aditione hereditatis (iure
communi sic disponente) immediate nascitur. Sic docet poss.
H 2 alios